

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

5. travnja 2019.

Broj 175

ISSN 1821-3758

9 771821 375004

Dragi čitatelji *Hrcka*

Travanj je, priznat ćete, ispunjen brojnim zanimljivostima. Prvi njegov dan rezerviran je za šalu, a već sljedeći je *Dan dječje knjige*. Tu je i *Svjetski dan zdravlja*, zatim *Uskrs*, *Dan planeta Zemlje*, *Svjetski dan knjige*, pa i *Svjetski dan plesa*. Zaista ispunjen mjesec. Na neke od ovih brojnih čudesa podsjećamo vas i u ovome broju *Hrcka*.

Umalo zaboravih i jako važan datum spomenuti, 19. travanj, kada započinje proljetni raspust. Upravo to je razlog što *Hrcka* držite već sada u rukama, a ne onako kako smo naviknuli.

Zavirite i pogledajte što smo za vas pripremili u travanjskom broju *Hrcka*, a sljedeći broj stiže redovito, 24. svibnja. Do tada čuvajte sebe, svoje bližnje i naš planet – Zemlju.

Svim čitateljima *Hrcka*, u ime cijele redakcije i svoje osobno ime želim
SRETAN I VESEO USKRS!

Željka

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Mirjana Crnković, Slađana i Petar Tikvički

Lektor: Zlatko Romić

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Eko kviz Lijepa naša

Sigurna sam kako ste za ovo natjecanje već čuli, a neki od vas su na njemu i sudjelovali. To je najveće ekološko natjecanje hrvatske mladeži i nosi naziv Ekološki kviz *Lijepa naša*. Još od 1992. godine organizira ga istoimena Udruga, a ove godine natjecanje je održano od 15. do 17. ožujka u Zagrebu. Kao što možete pretpostaviti i ove godine su na njemu sudjelovali vaši vršnjaci i natjecali se na državnoj razini u kojoj je sudjelovalo 60 škola.

Vojvodinu su predstavljali učenici četiri škole gdje se nastava odvija na hrvatskom jeziku. Svaku ekipu, školu, predstavlja 4 učenika, i to po jedan učenik od 5. do 8. razreda. Učenici hrvatskih odjela koji su sudjelovali na ovogodišnjem kvizu su: **Anja Đurin, Marko Avelovski i Vanja Periškić** iz OŠ 22. oktobar iz Monoštora, predvođeni mento-

ricom **Milenom Zetović**. Ekipu učenika iz OŠ *Vladimir Nazor* iz Đurđina činili su: **Andrej Orčić, Ružica Dulić, Marija Milodanović i Luka Mrkaljević** s mentoricom **Terezijom Vidaković Mukić**. Na ovome kvizu sudjelovale su i dvije subotičke škole OŠ *Ivan Milutinović*, čiju ekipu su činili: **Dunja Vojnić Hajduk, Ivan Huska, Matija Ivković Ivandekić i Lana Vojnić Hajduk** s mentorom **Stipanom Stipićem**. Osnovnu školu *Matko Vuković* predstavljali su **Katarina Ivanković Radaković, Lucija Vukov, Andrija Mandić i Tomislav Mačković** s mentoricom **Nevenkom Tumbas**. Natjecanju je iz Hrvatskog nacionalnog vijeća nazočila i

članica Odbora za obrazovanje **Marina Ivanković Radaković**.

Sve naše natjecatelje je u ime domaćina bodrio predsjednik Udruge *Lijepa naša* **Ante Kutle**, koji je ranijih godina i nazočio županijskom natjecanju u Vojvodini.

Program ovoga natjecanja sastoji se od pisanog dijela, prikaza ostvarenog praktičnog rada učenika pod motom »Istražili smo – uradili smo – predložimo« koji je prikazan isključivo kroz PowerPoint prezentaciju, te usmenog dijela. Zadana područja natjecanja su dio nastavnih sadržaja iz predmeta: priroda, biologija, kemija i geografija. S obzirom na to da se školski program u Hrvatskoj i Srbiji razlikuju, našim učenicima je bilo teže u pisanom dijelu natjecanja, no, izuzetne bodove su osvojili tijekom prezentacije.

Da je važno sudjelovati, već svi znamo, no, ovoga puta kako su se učenici, pa i mentori složili, još važniju poruku su poslala djeca, a to je prijateljstvo i zajedništvo. Ekipe iz Vojvodine ovogodišnje natjecanje će pamtili upravo po tome, po izuzetnom druženju i zajedništvu, a priznat ćete da je to u očima mnogih ipak najveća nagrada.

Ž. V.

Zemlja naš dom

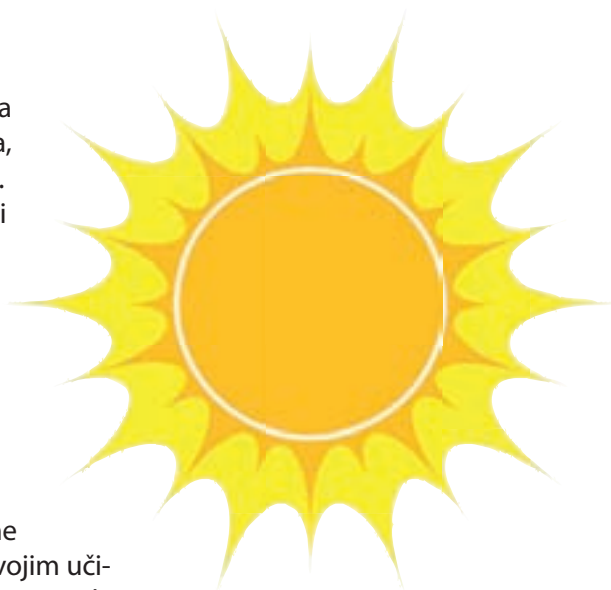
Zemlja u brojkama

Prema procjenama stručnjaka, koje je objavio Ured Sjedinjenih američkih država (SAD) za popis stanovništva, na Planetu - Zemlji ima više od 7,5 milijardi ljudi. Ako pogledamo da je Zemlja jedino mjesto u svemiru na kojem je moguć ljudski život onda možemo konstatirati da je na našem Planetu poprilična gužva. Stručnjaci najavljuju, kako će ove brojke još rasti. Svi smo smješteni na samo 29,2 posto površine planeta, iz jednostavnih razloga, sve ostalo je voda. Na Zemlji ima 5 oceana i 140 mora, na sedam kontinenata smješteno je 196 država i otprilike oko 250.000 gradova. Od Sunca je udaljena »samo« 150 milijuna kilometara.

Zaštita okoliša je i tvoja briga

Na našoj Planeti ima i previše onih koji zagađuju okoliš, stoga nemoj i ti biti jedan od njih. Zaista nije potrebno više zagađivača, nego onih koji će brinuti, jer jasno vam je da nam je to jedini dom.

Nitko od tebe ne traži čudesa, ali ono osnovno smo svi dužni obavljati kako bi naš dom bio sigurno i čisto mjesto. Dovoljno je da umjesto najlon vrećica koristiš platnene vrećice i cegere. Na to možeš potaknuti i svoje roditelje. Kad god možeš prošetaj ili vozi bicikl, kako autom ne bi zagađivao zrak. Smeće ima svoje mjesto, nemoj praviti divlje deponije.

Ideja za 5 +

Danas se diljem naše zemlje i cijeloga svijeta organiziraju brojne akcije čišćenja okoliša. Takvu akciju možete ujediniti skupa sa svojim učiteljima ili nastavnicima organizirati i u svojoj školi ili svome mjestu. Potrebna je samo dobra volja, možete se i konzultirati s mjesnom čistoćom kako bi vam pomogli u tome i darovali džakove za smeće ili neki veliki kontejner. Vjerujem da i sami imate brojne ideje kako bi to mogli napraviti.

Možeš li vjerovati?

Zemlja je stara otprilike 4,54 milijarde godina. Ne stoji na jednome mjestu, nego se okreće oko svoje osi i oko Sunca. Vjerujem da ovo znate, ali valja se podsjetiti: potrebno joj je 23 sata, 56 minuta i 4 sekunde da se okrene oko svoje

ose, a 365 dana i 6 sati da obiđe Sunce. Ako gledamo na godišnjem nivou ova velika putnica prijeđe 940 milijuna kilometara i to brzinom od otprilike 100.000 km/h.

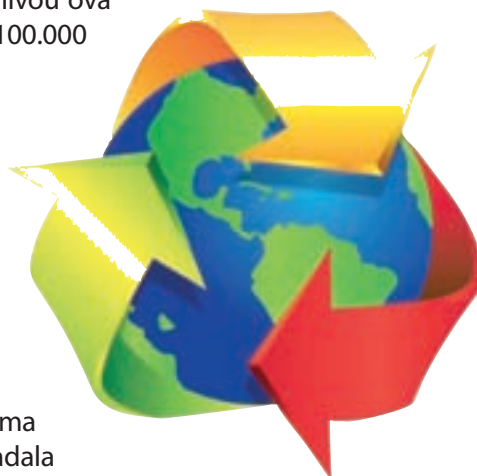
Naj mjesto

Najdublje mjesto na Zemlji je Marijanska brazda u Tihom oceanu duboka 10.991 metara.

Najhladnije mjesto na Zemlji je Vostok na Antarktici gdje je izmjereno čak -89 stupnjeva Celzija.

Najtoplije mjesto na Zemlji je El Azizia u afričkoj državi Libiji, gdje je izmjereno +58 stupnjeva Celzija.

Najsuša mjesta su pustinje, a najsuša od najsuših je pustinja Atacama u Južnoj Americi. U središtu te pustinje ima mjesta gdje nikada nije padala kiša.

Otpad se može opet koristiti

Otpad može biti korisna sirovina za nove proizvode ili kako to rado govorimo, za reciklažu. Primjerice staklo, stari papir, karton, metal, biootpad i plastika se mogu ponovno koristiti. U nekim zemljama postoje kontejneri s raznim bojama koje označuju u koji od njih treba ubaciti odgovarajući otpad. Nadam se da će to uskoro zaživjeti i kod nas i da ćemo baš mi biti pravi ekolozi.

Ž.V.

stiholjupci

Tko ne voli proljeće! Priroda kad zazeleni, cvijeće i drveće počne da pupi i cvjeta, sve oživi i svi smo sretni.

Poziv proljeća

Poslije duge hladne zime

Proljeće nas opet zove:

»Iz ladica izvadite

One vaše lijepe snove

I krenite sada za mnom;

Ja vam nudim carstvo cvijeća,

Ja vam dajem svoje laste

I pupoljke sa drveća.

Pod mojim se suncem rađa

Svud uokrug život novi;

Pod mojim će suncem, znajte,

Procvjetati vaši snovi«.

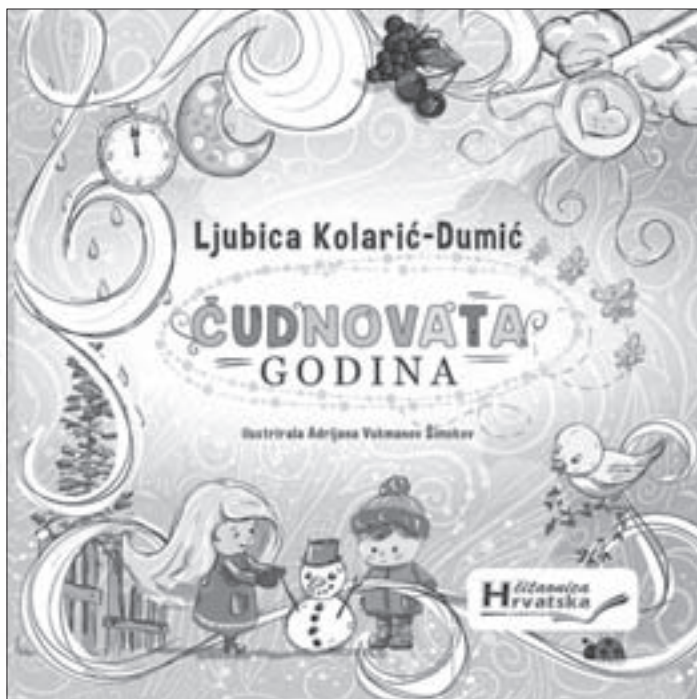
Ratko Zvrko

KNJIGA baš za mene

Ljubica Kolarić-Dumić:

Čudnovata godina: od rujna do rujna

Ako ste već imali priliku držati u ruci prekrasnu knjigu *Čudnovata godina: od rujna do rujna* koju je Hrvatska čitaonica Subotica izdala koncem prošle godine, vjerujem da ste uživali u njoj. Autorica zbirke, pjesnikinja **Ljubica Kolarić-Dumić** iz Rijeke, inače rodom iz Kukujevac u Srijemu, i ovoga puta obradovala nas je prekrasnim stihovima poredanim kako i ona kaže u čudnovatu godinu od rujna, kada djeca kreću u školu, do rujna, kada počinje nova školska godina. Tijekom godine možete pratiti kako se smjenjuju godišnja doba, odnosno mjeseci ali i vjetar koji drugačije puše u rujnu. Osim 18 pjesama (12 govori o mjesecima, 4 o godišnjim dobima, a po jedna o godini općenito, odnosno vjetru u rujnu) za one koji vole pjevati ili svirati u knjizi se nalazi i notni zapis pjesme *Čudnovata godina* po kojoj je zbirka i dobila naziv. Ono u čemu sam sigurna da ćete dodatno uživati su prekrasne ilustracije **Adrijane Vukmanov Šimokov** iz Subotice koja na svoj način dijeli s pjesnikinjom slike iz prirode.

NAŠE RIČI

Volim piliće, pućice, paćice!

Danas mi je sritan dan – izlegli se i paćići! Svako jutro trčim do košare, pa lagano do pilićnjaka, da ne uplašim koke! Naše kvočke su najbolje u selu. Kokica Bokica je 24 pilića izlegla, koka Toka 12 pućića, kvočkica Bočkica 8 paćića! Čim su se izlegli, piliće smo nana i ja naranili narendanim kuvanim jajetom, pućice »pućjim sirom«, a paćice – liščem rokve i maslačka. Posli ćemo sve to mišat s prikru-pom i davat njim u pilićari. Taman su pilići malo narasli, pa ji paćići neće dirat. Volim ono njevo meka-no paperje žuto milkit, al moram zdravo pazit, jel su još nejački, kaže majka. Za Uskrs će bit najlipči!

pilež – perad, pernate domaće životinja; živina;
košara – konjušnica, staja za konje;
pilićnjak, *pilećnjak* – mjesto uređeno za uzgoj pilića, ograđeni dio kokošinjca
kokica – 1. umanjena od koka, 2. raspuklo zrno pečena kukuruza;
pilići – mladunčad kokoši;
pućići – purina mladunčad;
pućka – purica;
paćići – mlade patke, paćja mladunčad;
nana – majka, mati;
mišat – miješati;
pikrupa – samljevene žitarice za stočnu hranu (kukuruz, ječam, raž)
pilićara – posebna hranilica za piliće od pruća
paperje – sitno, meko perje, prvo perje pilića;
milkit – milovati, maziti;
nejačak, *nejačka*, *nejačko* – nejak, slabašan
majka – majčina ili očeva mati, baka;

Piše: Mirjana Crnković

Hrvatski jezik

Gdje, kamo i kuda?

Kada upotrebljavamo prilog »gdje«, pita se o mjestu na kojemu se tko ili što nalazi, a kada se radi o prilogu »kamo« pita se za cilj čijega kretanja. Prilogom »kuda« pita se za njegov smjer. U uporabi tih priloga često se griješi tako da se prilogom *gdje* pita o cilju čijega kretanja, npr. *»Gdje ideš?« umjesto pravilnoga pitanja »Kamo ideš?«, a prilogom *kuda* o cilju čijega kretanja, npr. *»Kuda ideš večeras?« umjesto pravilnoga pitanja »Kamo ideš večeras?«. Prilog »gdje« ne treba nikad upotrebljavati uz glagole koji označuju kretanje. Podcrtaj mjesto, postavi pitanje (Gdje?Kamo?Kuda?), odredi značenje (mjesto, smjer, put kretanja).

	PITANJE	ZNAČENJE
a) Hodam cestom.	_____	_____
b) Radi u gradu.	_____	_____
c) Putuje na odmor.	_____	_____

Riješenje:
 a) kuda, smjer; b) gdje, mjesto; c) kamo, put

Upoznajmo vršnjake...

Zovem se **Katarina Bereš**

Učenica sam četvrtog razreda OŠ Ivo Lola Ribar u Plavni.

Obitelj: mama **Gordana** (34), tata **Ivan** (37), sestra **Julijana** (12), brat **Antun** (9) i sestra **Martina** (6).

Ili-ili

čokolada / **grickalice**

lopta / računalo

trenirka / traperice

pisanje / **čitanje**

dan / **noć**

pješčenje / **bicikl**

jabuka / kivi

crvena / plava

film / knjiga

tamburaši / zabavljaci

matematika / **likovno**

sport / folklor

TV / **internet**

pizza / **odrezak**

ljetovanje / zimovanje

žvaka / **lizalica**

sok / **voda**

more / planina

tenisice / **cipele**

konj / **lav**

selo / **grad**

nogomet / vaterpolo

kazalište / **film**

društvo / **prijatelj**

pjevanje / **sviranje**

Volim: Volim igrati igrice

Ne volim: Ne volim se svađati

Preporučujem:

knjiga: Mato Lovrak: *Družba Pere Kvržice*

pjevač: Jennifer Lopez

pjesma: *Waka, waka*

film: *Brzi i žestoki*

kompjutorska igrica: *Helix Jump*

Poruka: Nastavimo čitati *Hrčka* i tako ćemo se bolje upoznati i družiti.

PUTUJEMO,
PUTUJEMO...
KAMO?

Bok svima! Danas idemo u jednu zemlju u kojoj ima oko 1.000 tradicionalnih vjetrenjača koje rade. Pogodate li već gdje vas vodim?

1. Ova je zemlja velikim djelom ispod razine mora. Ima 16 milijuna stanovnika na 41 tisuću km² što znači da ima 401 stanovnik na km². Čak 87% građana govori engleski, a 66 % stanovnika zna i njemački! Ovo je najgušće naseljena europska zemlja. Četiri najnaseljenija grada su Amsterdam, Rotterdam, Haag i Utrecht, sva četiri od njih na zapadu zemlje. KOJA JE OVO ZEMLJA?

2. Najstarija himna na svijetu upravo je iz ove zemlje, a zove se Wilhelms. Riječi i glazba nastali su još u 16. stoljeću, a u njoj kralj izražava vjernost španjolskoj kruni! Glavni grad je Amsterdam, koji ima 1.281 most! Grad Haag sjedište Vlade ove zemlje, koja je jedna od osnivača Europske unije i u kojoj moć dijele kralj(ica), ministri i parlament. – GRAD MOSTOVA JE PRIJESTOLNICA...

3. Ova zemlja ima skoro 1.000 muzeja, a 42 u samom Amsterdamu. Velika umjetnička imena ove zemlje su Bosch, Vermeer, Rembrandt, Van Gogh, Erazmo Roterdamski... U školu se ovdje obvezno ide od 5. do 16. godine – GDJE SMO?

4. Zaštitni cvijet ove zemlje je tulipan. Uzgaja se više od 1.500 raznih vrsta, a 80 % svjetskih tulipana dolazi iz ove zemlje, iako su ih oko 1.500. godine uvezli iz Turske! U Amsterdamu je najveća burza cvijeća na svijetu i prostire se na milijun m². – ZEMLJA KOJA MIRIŠE PO TULIPANIMA JE...

5. Ova zemlja ima više bicikala nego ljudi! Ukupno je u pogonu 18 milijuna bicikala, godišnje se proda milijun novih, jer tu gotovo svi »pedaliraju« na oko 15 tisuća km biciklističkih staza. – PROVOZAJMO SE (NOVIM) BIKLOM PO...

6. Europi su kavu predstavili upravo stanovnici ove zemlje, a i danas je mnogo piju, u prosjeku 3 šalice po osobi! Svjetski je poznat njihov sir gauda (nazvan po gradu Gauda). Jedan od nacionalnih simbola su – drvene klompe i ples klompi *klompendans* kojega plešu sve generacije, od 4 pa do 82 godine starosti. – »GLASNO« SE PLEŠE U ...

Bili smo u Nizozemskoj! Doviđenja i dođite nam opet!
– Tot ziens en kom weer!

Vaša Ana Marija

Ive Prčić

Sakupljač narodnog bunjevačkog blaga
(Subotica, 15. 5. 1894. – 12. 5. 1959.)

Da vam se predstavim...

Ime mi je **Ive**, a prezime **Prčić**. Tako sam davno rođen da je od tada prošlo 125 godina! To je bilo 1894. godine u Subotici.

Bio sam prilično bolehljiv. Čak sam morao odustati od školovanja. Baš vam zavidim što idete redovito u školu. Ja sam morao sam učiti.

Knjiga mi je velika ljubav

Još kao tinejdžer, kada sam imao šesnaest godina, jako sam volio pomagati svećeniku **Blašku Rajiću** u skupljanju i zapisivanju narodnih pjesama. Želio sam sačuvati od zaborava što više bunjevačke narodne književnosti. Stoga sam zapisivao narodne pjesme, pripovijetke, poslovice i izreke. A rado sam i pisao pripovijetke.

Volio sam i kalendar *Subotička Danica* – uređivao sam ga dvadeset godina! Mnoge poslovice koje sam zapisao nalaze se u *Danici*.

Volio sam narodne običaje

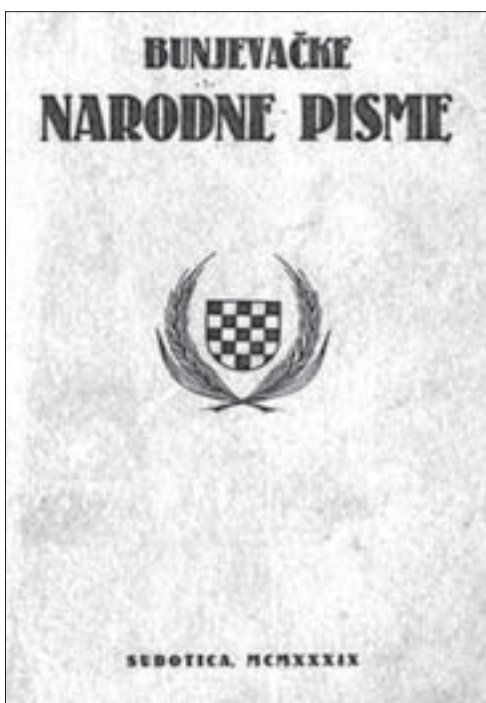
Bunjevci su bogati običajima. Zato sam opisao običaje pod naslovom »Godina dana bunjevačkih narodnih običaja«. Možda biste i vi mogli neke običaje prikazati, jer sam napisao nešto što mogu biti igrokazi: »si-gre«, »polivači«, »kraljice«, »dožejanca«, »rakijare«, »svatovi«, »materice«, »prelo« i »betlemari«.

A što sam vama ostavio?

Objavljeno je dvadesetak knjiga. Puno toga je ostalo zapisano ali nije objavljeno. Možda će se naći netko tko će to objaviti pa da i vi možete čitati.

Ipak, jako sam ponosan na knjigu *Bunjevačke narodne pisme*.

Katarina Čeliković

Čudnovata žica

/odlomak pripovijetke iz zbirke *U dokolici*/

Bogat je, ko je zadovoljan.

Poslao Bog jednom svojega anđela na zemlju među Bunjevce da vidi što je tomu narodu najbitnije.

I zađe Božji poslanik u spahinske dvore i paorske kućice, u divne vile i trošne kolibice, te raspitivaše njihove stanovnike: što im je najmilije?

Jedni mu rekoše da su im najmilija njihova dica...

Zapisao sam

i ove bunjevačke poslovice:

- Bez orača i kopača, nema kruva ni kolača.
- Za savit obrati se pametnijem i iskusnijem.
- Nije bogat ko ima volova, već je bogat ko ima sinova.
- Od dobre volje nema ništa bolje.
- Tuđe poštuj, a svojim se diči.

KROZ KORIZMU... DO USKRSA!

Dok čekamo Uskrs razmišljamo o posljednjim danima i trenucima Isusova života. Povezujemo Isusov križni put s našim životom i našim patnjama. Trudimo se postati bolji! Odlazimo na uskrsnu ispovijed. Veselimo se nedjelji Cvjetnici koja će nas uvesti u Veliki tjedan. Na Veliki četvrtak ćemo poželjeti naučiti ponizno služiti bližnjima onako kako je Isus to činio – s velikom ljubavlju. Obredi Velikog petka nam pokazuju kolika snaga i rječitost se može skriti u tišini i u gestama. I dok s velikim nestrpljenjem budemo iščekivali ljepotu uskršnjeg jutra, valja nam proživjeti i dan grobne šutnje. Riješi križaljku povezujući parove, pa ćeš otkriti o kojem danu je riječ.

1. POSLJEDNJA	1.											KRIST
2. MARIJA	2.											POTRES
3. DVANAEST	3.											GROB
4. BRDO	4.											JERUZALEM
5. TEŠKI	5.											MAGDALENA
6. DESNI	6.											PILAT
7. ISUS	7.											RUBAC
8. GRAD	8.											KALVARIJA
9. PRAZAN	9.											APOSTOLA
10. ŽESTOK	10.											VEČERA
11. PONCIJE	11.											KRIŽ
12. VERONIKIN	12.											RAZBOJNIK

Marina Ciboja, II.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Aleksandra Jovičić, II.b – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Nova zemlja

Bubamara mala, na listu je stala
i u nebo gledala, gdje poletjeti treba.

Čak od zemlje ove, do zemlje nove.
Nek u novoj zemlji bude puno cvjetnih tulipana
i puno malih raspjevanih bubamara.

Nek u zemlji novoj bude puno raspjevanih stabala.
Maštanju za bubamaru bio je tu kraj
i u novu zemlju, otišla je znaj.

Matea Fabijan IV.b – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Ivona Pejak, II.b –
OŠ 22. oktobar, Monoštor

Hana Dekić, I.r –
OŠ Moša Pijade, Bereg

Matija Miloš, III.b – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Anabela Stantić, III.e –
OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna

Lazar Matković, I.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Martina Tikvicki, II.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Iva Bačlija, III.c –
OŠ Ivan Milutinović,
Subotica

Ivana Kaić, II.a –
OŠ Matija Gubec, Tavankut

Voda

Voda treba biti čista,
valjda je svima misao ista.
Ljubičice, ljudi i rode,
sva živa bića željna su vode.

Voda nije čista,
ali trebala bi da blista.
Voda treba svima na Planeti,
a ne da drugima šteti.

Mihaela Rica, IV. razred
OŠ Moša Pijade, Bereg

Ines Vojnić, III.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

HRCKOVE MOZGALICE

1. Dopuni rečenicu.

Roditelji i djeca čine _____.

2. Strelicama poveži zaduženja u obitelji (neka zaduženja mogu raditi obje strane):

DJECA	postavljaju stol	RODITELJI
	kuhaju ručak	
	zarađuju novac	
	idu u školu	
	voze auto	
	plaćaju račune	
	čiste kuću	
	voze bicikl	

3. Prepiši rečenicu pravilno upotrijebivši velika slova.

RIJEKA SAVA PROTJEČE KROZ ZAGREB, GLAVNI GRAD HRVATSKE.

NA UŠĆU SAVE I DUNAVA, NALAZI SE BEOGRAD, GLAVNI GRAD SRBIJE.

4. Dopuni rečenice i vodi računa o pravilnom pisanju velikih slova:

Zovem se _____.

Moj nadimak je _____.

Živim u _____.

Prelazio sam preko mosta na rijeci _____.

Bio sam na planini _____.

5. Učiteljica je donijela 387 klikera u školu i razdijelila ih djeci na odmoru. Svako dijete dobilo je po 3 klikera. Koliko je bilo djece?

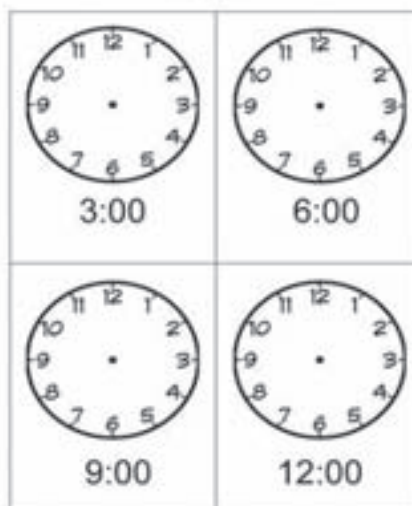
Račun: _____

Odgovor: _____

6. Upiši točno vrijeme.

7. Ucrtaj kazaljke na satu prema zadatom vremenu.

Poznate pobjednice međuškolske razine kviza *Čitanjem do zvijezda*

HRCKOVI DETEKTIVI

U Čakovec putuje *matkovci*

Zato što su čitale putuju u Čakovec od 3. do 5. svibnja, a one su **Matea Rudinski**, **Lea Vojnić Đanin**, **Katarina Ivanović Radaković** i **Valentina Mačković**, učenice OŠ *Matko Vuković* iz Subotice. Ovako je odlučilo prosudbeno povjerenstvo na međuškolskoj razini kviza znanja i kreativnosti *Čitanjem do zvijezda* nakon što je pregledalo testove znanja i

plakate. Natjecanje je održano 20. ožujka u Gradskoj knjižnici Subotica, a u njemu je sudjelovalo šest ekipa u kvizu znanja i dvije učenice u kategoriji plakata iz svih osnovnih škola u kojima se nastava odvija na hrvatskome jeziku u Subotici, Maloj Bosni, Tavankutu i Đurđinu.

Sada se cure ubrzano pripremaju za državnu razinu. Ponovno prelistavaju knjige (**Julijana Matanović**: *Vezanje tenisa s jednom nepoznanicom*, **Jasminka Tihi-Stepanić**: *Ljeto na jezeru Čiču* i **Erich Kaestner**: *Blizanke*) i dorađuju plakat, a mi im želimo da uživaju u tome jer je čitanje doista lijepa i korisna aktivnost. Čujemo da ih osim natjecanja očekuju i brojni izleti i druge aktivnosti pa očekujte izvješće po njihovom povratku.

Kviz *Čitanjem do zvijezda* organizira Hrvatska mreža školskih knjižničara, a u Subotici ga je provela Gradska knjižnica Subotica u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem.

B. I.

Točan odgovor iz prošlog broja: Sanjati ili snivati

Nagrađeni detektivi:

Mateo Šimunov – OŠ 22. oktobar, Monoštor
Andrija Matković – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Valentina Tot – OŠ Ivo Lola Ribar, Plavna
Karla Vujković Lamić – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Katarina Bereš – OŠ Ivo Lola Ribar, Plavna
Antonija Kujundžić – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Lana Lončarević – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Milica Zelen – OŠ Ivo Lola Ribar, Plavna
Ivan Lulić – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Antonija Ivković Ivandekić – vrtić Marija Petković-Sunčica, Subotica

Nagradno pitanje:

Kako se zove prva opera za djecu, koju je skladao Franjo Štefanović?

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

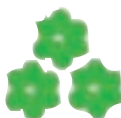
Škola

Razred

USKRSNA FRKA

USKRSNI JE PROMATRAO S KAKO SU PROVELA KORIZMENO VRIJEME. JESU LI IŠLA NA POBOŽNOST PUTA? JESU LI ZA OBITE LJ? POMAGALA RODITELJIMA, BRATU, SESTRI? SVE JE TO GLAVNI SA SVOJIM POMOĆNICIMA . NA JE BILO PUNO POSLA. ZEČIĆI SU S   I UKRAŠAVALI ZA SVU DJECU. JE SURADIVAO S NAJBO LJIM , KAO I S LJUDIMA NA KOJI SU MU SLALI . PUNO POMOĆNIKA IMAD JE I SVI SU RADILI KAKO BI UČINILI ŠTO VIŠE LICA. JEDNA JE LEŽALA U . BRINULA JE HOĆE LI JE ZEKO POSJETITI, JER JE VEĆ DUŽE VRIJEME BOLESNA. K NJOJ JE DOŠAO NAJMANJI KOJI SE VJEŠTO UŠUNJAO U I OSTAVIO JOJ KRAJ JASTUKA . USKRŠNJE JUTRO DONIJELO JE PUNO   OZDRAVLJENJE I SREĆU.

PROLJEĆE, KOJE SMO ŽELJNO IŠČEKIVALI JE STIGLO. SVUDA JE OKO NAS, NADAM SE DA GA PREPOZNAJETE U SVIM PREKRASNIM BOJAMA KOJE DONOSI. S PROLJEĆEM SU SE PROBUDILI KUKCI, CVIJEĆE, ŽIVOTINJE SU PRESPAVALE ZIMSKI SAN I SADA VESELO RADE U ŠUMI. OTVORITE I VI SVOJA SRCA I UŽIVAJTE U SVIM BOJAMA I RADOSTIMA KOJE NAM DONOSI PROLJEĆE!

OTVORI PROZOR PROLJEĆU

GRIGOR VITEZ

TUK! TUK! TUK! TKO TO KUČA
U PROZORE ZORE?
TO VJETAR STIŽE IZ JUŽNIH STRANA.

TUK! TUK! TUK! TKO TO KUČA
U PROZORE ŠUME?
TO DJETLIĆ KUČA TUK-TUK-TUK S GRANA.

TUK! TUK! TUK! TKO TO KUČA
U PROZORE DANA?
TO PROLJEĆE KUČA U ZVONCA S POLJANA.

SVE JE IZBUDILO U POLJU I GORI
I SAD TEBI KUČA.
PROZOR MU OTVORI!

POVEŽI IMENA KUKACA SA SLIKAMA:

LEPTIR
LEPTIRICA
BUBAMARA
SKAKAVAC
STONOGA
PČELA

IZGRADIMO HOTEL KUKCIMA:

POTREBNO JE:

LJEPILO, ŠIROKI SELOJTEP, ROLNE OD TOALET PAPIRA ILI UBRUSA, FLOMASTERI ILI VODENE BOJE.

IZRADA:

ROLNE OD TOALET PAPIRA ILI UBRUSA IZREŽITE NA MANJE KOMADE, UKRASITE IH FLOMASTERIMA I SLOŽITE ONAKO KAKO ŽELITE DA IZGLEDA VAŠ HOTEL ZA KUKCE. OD VAŠE MAŠTE OVISI KOLIKO KATOVA ĆE IMATI I KOJEGA OBLIKA ĆE BITI. »HOTEL« PREBACITE U PRIRODU, U DVORIŠTE I ČEKAJTE POSJETITELJE. NJHOVO ZADRŽAVANJE U HOTELU NEĆE BITI DUGO, STOGA MOŽETE NAPRAVITI I DVA-TRI »HOTELA«, JER KUKCI SU ŽIVOTINJE KOJE VOLE MIJENJATI LOKACIJU.

Istina ili izazov?

NAJBOLJI DAN! Sve je to počelo jednog posve običnog dana, jednog posve običnog rođendana, s jednom posve običnom igrom, »Istina ili izazov?«, vjerojatno vama već dobro poznatom. Bio je moj red i ja sam izabrala »istinu«, ne znajući da će me Maja pitati – u koga sam zaljubljena... Naravno, nisam htjela odgovoriti, ali Kristina je rekla da je to veoma nezrelo od mene, da je to samo igra i obećala da NIKADA nikom neće reći. To su mi »obećale« i druge cure s rođendana, ali nisam vidjela da sve drže ukrštene prste iza leđa. Ne znajući što činim, kao iz puške sam odgovorila: »Luka! Zaljubljena sam u Luku!«. Svi su zurili u mene par trenutaka. Osjećala sam se kao da sam rekla nešto užasno. Do kraja rođendana sve su se malo čudno ponašale prema meni i samo mijenjale temu. Ili sam to umislila? Nekako sam se rastužila – kakve su to prijateljice kad od mene nešto kriju? Rekla

sam Majinoj majci da mi nije dobro i da bih htjela ići doma, jer mi je »loše«... Majina je majka rekla da je do kraja rođendana ostalo još malo, ali ako mi je baš toliko loše, ona će pozvati moje roditelje da dođu ranije. Tako je i učinila. Pozvala je moje i rekla da nisam dobro, te da bih voljela kada bi netko došao po mene. Moj tata je došao za 10 minuta. Pozdravila sam ekipu i otišla doma skupa s tatom. Doma sam shvatila da imam vrućicu i da sam STVARNO bolesna. Odveli su me liječniku i par dana sam samo spavala, pila lijek i čajeve. Pila sam po dvije-tri litre na dan – to vam je ideja moje mame o najboljem liječenju (grrr). Inače, ja ne podnosim čaj!

Nakon nekoliko dana provedenih u krevetu, jedno jutro probudila sam se osjećajući kao kraljica! Sanjala sam Luku i mene! Juuuuuuu!!! Bilo je prekrasno, ja sam bila kao Trnoružica u snu i... Ding-dooooong! U tom trenutku, zvono je zazvonilo. Povikala sam: »JAAA ČUUUUU!!!!«, i otrčala do vrata još u pidžami. Kada sam otvorila vrata, skoro sam se onesvjestila. Bio je to **Luka**. Sa stručkom visibaba u rukama. Pogledala sam ga i rekla: »Oh, Luka! Kakvo... iznenađenje«. On je samo rekao: »Ivana, sviđaš mi se. Maja i Kristina su mi rekle da isto misliš i ti. Da li bi htjela da, kad ozdraviš, da odemo negdje, na kolače, ili tako nešto? Ako želiš, naravno«. Uzviknula sam, bez razmišljanja: »NARAVNO!!!!«... Tako je počeo taj najdivniji dan u mom životu (do sad, ali možda i zauvijek).

Ivana ♥ (zaljubljena u Luku)

VOLIM VOJVODINU

Od kako su nam sunčaniji dani, svi su živnuli. Stoga za rekreaciju vaših umnih vijuga evo još jednog kviza o našoj lijepoj Vojvodini.

1. Prije koliko godina se rodio Josip Andrić?

- a) 50
- b) 100
- c) 125
- d) 150

Josip Andrić je bio poznati hrvatski skladatelj, folklorist, sakupljač narodnog blaga i muzikolog. Rođen je u Bukinu kraj Bačke Palanke. Napisao je i puno knjiga, bio autor i urednik časopisa te prevoditelj. Hrvatsko nacionalno vijeće je po njemu nazvalo nagradu za značajan doprinos hrvatskoj kulturi.

3. Koliko nacija živi u Vojvodini?

- a) preko 10
- b) preko 15
- c) preko 25
- d) preko 35

Ako probate prebrojiti u kojoj regiji u Europi živi najviše nacija, doći ćete do Vojvodine, u kojoj danas složeno živi veliki broj nacija. Oni danas skupa čine oko 35 % vojvođanskog stanovništva. U Vojvodini su u službenoj uporabi čak šest službenih jezika. Ovo bogatstvo različitosti je neprocjenjivo.

2. U kojem mjestu u Vojvodini Republika Hrvatska ima otvoren Generalni konzulat?

- a) Subotica
- b) Tavankut
- c) Srijemska Mitrovica
- d) Zrenjanin

Republika Hrvatska diljem svijeta ima otvorena veleposlanstva. U Srbiji se ono nalazi u Beogradu, a otvorila je i Generalni konzulat u jednom vojvođanskom mjestu. Prvi čovjek ovog hrvatskog predstavništva je **Velimir Pleša**, generalni konzul.

4. Prije koliko godina je Franjo Štefanović skladao operu Šumska kraljica, inače prvu operu za djecu?

- a) 50
- b) 75
- c) 100
- d) 125

Franjo Štefanović, poznati skladatelj iz Petrovaradina, je prema mišljenju skupine glazbenih stručnjaka autor prve opere za djecu pod nazivom Šumska kraljica. HKPD *Jelačić* iz Petrovaradina je u suradnji s Osnovnom glazbenom školom *Isidor Bajić* u Novom Sadu 2013. godine obnovio ovu operu koju i sada aktivno izvode.

Marijin Uskrsni vrt

Priprema:

1. Tvrdo skuhana jaja prerezati na pola. Šest polutki poslagati u krug kao cvijet, a dvije polutke postavi kao donji dio gljive.
 2. Sredinu cvijeta popuniti kukuruzom šećerem. Rotkvice prerezati na pola i postaviti kao glavu gljivama. Od komadića bijelog dijela jajeta izrezati male komade koje treba postaviti po rotkvicama kao točke.
 3. Za stabljiku cvijeta staviti grančicu peršinova lista. Ostatak listova pokidati i postaviti kao travu.
- Dobar tek!

Marijin Uskrsni vrt je za vas pripremila **Marija Kujundžić**. Marija pohađa 1.c razred OŠ *Ivan Milutinović* u Subotici. Jako voli crtati i veoma je kreativna te često pravi neke lijepe uratke. Voli voziti skateboard, rolere i klizaljke.

Vrijeme pripreme:
7 minuta

Potrebni sastojci:

tvrdno kuhana jaja

kukuruz šećerac

rotkvice

peršinov list

Jeste li ZNALI?

Što možda niste znali o travnju...

U rimskom kalendaru travanj je prvo bio drugi mjesec u godini, jer su tek kasnije (oko 700. godine prije Krista) dodani siječanj i veljača. U engleskom i mnogim drugim jezicima travanj dolazi od rimske riječi aprilis. Iako to nije potvrđeno, smatra se da ona dolazi od latinske riječi aperire što znači otvoriti, a vjeruje se da se tako označava otvaranje cvijeća i latica koje je najintenzivnije upravo u travnju.

U rimskom kalendaru mjeseci su dobivali imena i u čast božanstava, a smatra se da je travanj bio mjesec u čast Venere, odnosno dobio je njezinu grčku verziju imena – Afrodita ili grčki Aphros.

Hrvatsko ime za travanj dolazi od riječi trava. Stariji

nazivi za taj mjesec u nekim hrvatskim krajevima bili su jurjevščak (po danu sv. Jurja 23. travnja), traven, mali traven.

U staroengleskom naziv za travanj je bio Eostre monath ili Eastermonath.

Ovaj mjesec započinje smijehom – 1. travanj je u znaku šala! Zbijanje prvotrvanjskih šala ima dugu tradiciju i seže daleko u povijest, ali točno porijeklo nije poznato.

Nazivi za travanj u različitim jezicima:

danski – april
francuski – avril
talijanski – aprile
latinski – Aprilis
španjolski – abril
kineski (mandarinski) – sìyuè
češki – duben

Svjetski dan planeta Zemlje obilježava se 22. travnja diljem svijeta.

KINOMANIJA

Stanlio i Olie

Prvi puta na velikom ekranu oživljava istinita priča o najvećem holivudskom komičarskom duetu – Stanliju i Oliju! Premda je zlatna era njihovih nastu-

pa davno iza njih, Stanlio i Olio upuštaju se na turneju po Britaniji i Irskoj. Unatoč pritisku užurbanog rasporeda i uz podršku svojih odanih suprug Lucille i Ide, ljubav dvojice komičara prema nastupima kao i odanost koju osjećaju jedan prema drugome pomoći će im da izdrže sve prepreke i zauvijek osiguraju mjesto u srcima svoje uvijek vjerne publike.

Pokemon detektiv Pikaču

Uzbudljiva i razigrana filmska priča o svijetu u kojem ljudi sakupljaju čudovišta za borbe. Na tom mje-

stu, dječak nailazi na inteligentno čudovište za koje se ispostavi da je detektiv...

U osam smjerova pronadi i precrtaj sljedeće riječi: REDARI, LUKA, OCJENA, BILJEŽNICA, ODJEL, KNJIŽNICA, DOM, URADAK, KABINET, TEST, JEZIK, ZVONO, BOJICE, PANO, ZBIRKA, GRM.

Preostala slova dat će konačno rješenje, upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerke.

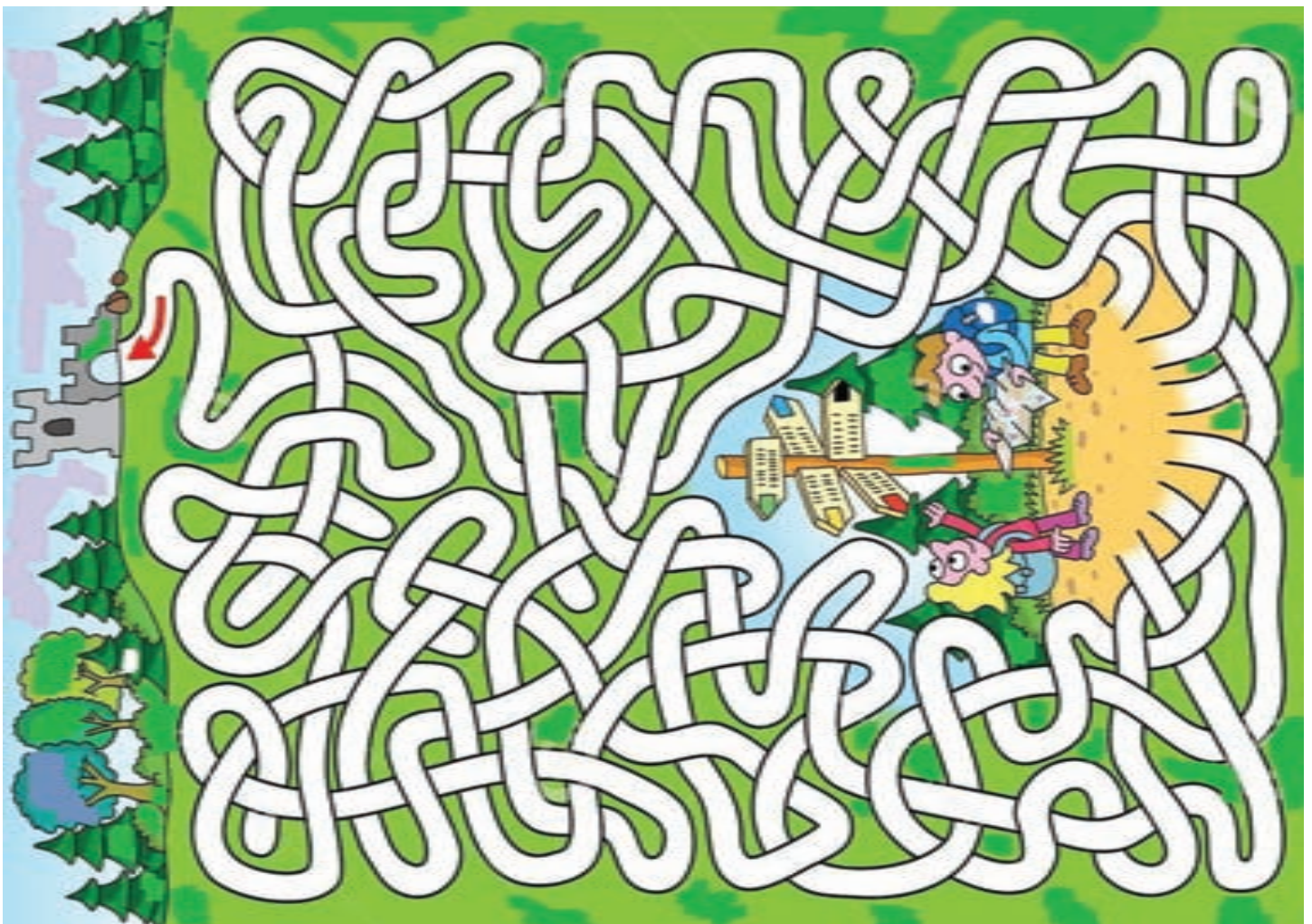

R	G	A	C	I	N	Ž	I	Nj	K
L	E	A	L	E	J	D	O	G	Z
T	B	D	A	K	U	L	N	R	E
E	E	Z	A	U	N	O	O	M	J
N	C	B	E	R	N		V	E	A
I	I	I	U	A	I	S	Z	T	N
B	J	R	P	D	T	I	S	D	E
A	O	K	A	A	K	E	O	N	J
K	B	A	O	K	T	M	V	E	C
A	C	I	N	Ž	E	LJ	I	B	O

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

Riješi križaljku prema ponuđenim slikama:

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Riješi »Sudoku« zagonetku:

Pravila: U svakom manjem kvadratu moraju biti brojevi od 1 do 9 bez ponavljanja (matematika nema veze s igrom - nema nikakvog zbrajanja, oduzimanja, množenja...). Također, u svakom vodoravnom i okomitom redu moraju biti brojevi od 1 do 9, bez ponavljanja.

			1		8			
	4	5				2	8	
5	1						6	3
2	7						5	4
	2	9				7	1	
			6		9			

	4						2	
6								4
		2	4		8	9		
		9		7		6		
			8		5			
		5		4		7		
		3	7		4	8		
5								9
	1						7	

Priprema za Uskrs

Tekst: Slađana
Crtao: Petar Tikvicki

